

Grey Scale #13

Part Code ST1316

A

1

2

3

4

5

6

M

8

9

10

11

12

13

14

15

B

17

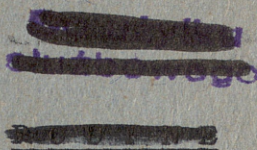
18

19

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA WOJSK INŻYNIERYJNYCH

JAWNE

Egz. poj.

Płk dr Marian BEDNARZ

ZABEZPIECZENIE INŻYNIERYJNE DYWIZJI
I PUŁKU W NATARCIU

/Skrypt wykładu/

Biblioteka Główna
Akademii Sztuki Wojennej

48711

09-048711-000-0

48711

WARSZAWA

1991

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 12657

"ZATWIERDZAM"
SZEFE KATEDRY
WOJSK INŻYNIERYJNYCH

~~_____~~
~~_____~~
Egz. poj.

/-/płk dr hab. Stefan WŁUDYKA

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 54305

płk dr Marian BEDNARZ

"ZABEZPIECZENIE INŻYNIERYJNE DYWIZJI I PUŁKU W NATARCIU"

/Skrypt wykładu/

W Y K Ł A D

dla słuchaczy Wydziału Wojsk Lądowych

TEMAT: ZABEZPIECZENIE INŻYNIERYJNE DYWIZJI I PUŁKU W NATARCIU

CEL: Zapoznać słuchaczy z ogólnymi zasadami zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia dywizji i pułku oraz sposobami realizacji wybranych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego.

MIEJSCE : Sala kinowa

CZAS: 2 x 45' = 90'

ZAGADNIENIA I PODZIAŁ CZASU

1. Wprowadzenie do tematu ..... 5'
2. Cel i podstawowe zadania zabezpieczenia inżynieryjnego dywizji i pułku w natarciu ..... 5'
3. Etapy i sposoby realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego dywizji i pułku w natarciu..... 5'
  - 3.1. Sposoby realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego dywizji i pułku w natarciu ..... 5'
    - 3.1.1. Rozpoznanie inżynieryjne terenu i przeciwnika..... 5'
    - 3.1.2. Pokonanie zapór inżynieryjnych .....10'
    - 3.1.3. Przygotowanie i utrzymanie dróg ..... 5'
    - 3.1.4. Wydobywanie i oczyszczanie wody ..... 5'
  - 3.2. Etapy realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego dywizji i pułku w natarciu .....5'
    - 3.2.1. Rozbudowa inżynieryjna rejonu wyjściowego..... 5'
    - 3.2.2. Zabezpieczenie inżynieryjne przegrupowania dywizji i pułku na rubież ataku ..... 5'
    - 3.2.3. Zabezpieczenie inżynieryjne przełamania przedniego skraju obrony przeciwnika ..... 5'
    - 3.2.4. Zabezpieczenie inżynieryjne odparcia kontrataku przeciwnika ..... 5'
    - 3.2.5. Zabezpieczenie inżynieryjne wprowadzenia do walki drugiego rzutu dywizji /pułku/ ..... 5'

4. Zabezpieczenie inżynieryjne forsowania przeszkód wodnych przez dywizję /pułk/ ..... 20'
5. Organizacja zabezpieczenia inżynieryjnego dywizji /pułku/ w natarciu ..... 5'

POMOCE NAUKOWE:

1. Regulamin walki wojsk lądowych SZ RP Cz.I, nr bibl.Pf 21910.
2. Zabezpieczenie inżynieryjne walki /pułk,dywizja/, nr bibl. Pf 28309.
3. Działanie oddziałów i pododdziałów wojsk inżynieryjnych w zasadniczych rodzajach walki /pułk,dywizja/ nr bibl.Pf 016229.
4. Zabezpieczenie inżynieryjne natarcia pułku - skrypt ASG WP nr bibl.Pf 1172.
5. Informator sprzętu inżynieryjnego wojsk własnych, skrypt.ASG WF nr bibl.Pf 1532.
6. Metodyka i organizacja pracy dowództw i sztabów wojsk inżynieryjnych w działaniach bojowych, nr bibl.016229.
7. Metodyka przygotowania zabezpieczenia inżynieryjnego walki, skrypt ASG WP, nr bibl.Pf 2570.
8. Instrukcja o zabezpieczeniu inżynieryjnym militarnej obrony terytorium Kraju, nr bibl.021611.
9. Instrukcja o forsowaniu przeszkód wodnych Nr bibl.017913.
10. Ogólne zasady i właściwości zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia dywizji, skrypt ASG WP nr bibl.01183.

POMOCE SZKOLENIOWE

1. Zabezpieczenie inżynieryjne natarcia pułku - schemat, nr bibl.Pf 6304.
2. Zabezpieczenie inżynieryjne natarcia dywizji i rejonu położonego w głębi - schemat nr bibl. ....
3. Diapozytywy:
  - organizacja wojsk inżynieryjnych na szczeblach taktycznych;
  - zadania zabezpieczenia inżynieryjnego dywizji i pułku w natarciu;

- sposoby realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego dywizji /pułku/ w natarciu;
- ogólne pojęcia z zakresu zabezpieczenia inżynieryjnego wojsk;
- fiszki telewizyjne.

WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE:

1. Na wstępie wykładu informuję słuchaczy o zakresie tematycznym i liczbie zajęć z przedmiotu "Zabezpieczenie inżynieryjne".
2. Po omówieniu poszczególnych zagadnień odpowiadam na pytania.
3. Najważniejsze treści wykładu słuchacze zapisują z wyświetlanych diapozytywów lub TV-tekstów.
4. Podaję literaturę przedmiotu do przestudiowania.
5. Sygnalizuję punkty rozkazu MON dotyczące zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia dywizji /pułku/.

PRZEBIEG WYKŁADU

1. Część wstępna; wprowadzenie do tematu:
  - podaję temat i cel wykładu;
  - podaję układ wykładu i sposób jego przeprowadzenia;
  - podaję literaturę przedmiotu;
  - przedstawiam współczesny pogląd na natarcie w ramach aktualnej doktryny obronnej.
2. Cel i podstawowe zadania zabezpieczenia inżynieryjnego dywizji i pułku w natarciu.

Wyświetlane diapozytywy nr 1 i 2.

Zwracam uwagę na niektóre zmiany wynikłe z reorganizacji wojsk i zmniejszeniu się ilości zadań zabezpieczenia inżynieryjnego w stosunku do obowiązujących instrukcji i podręczników.

Podstawowym celem zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia jest umożliwienie ciągłego i szybkiego ruchu wojsk w terenie w czasie podejścia do obrony przeciwnika, przełamania go i pościgu.

Istotą zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia jest odpowiednie przygotowanie i wykorzystanie dróg i terenu poza drogami do ruchu wojsk oraz na przeciwdziałaniu skutkom zastosowania przez przeciwnika zapór inżynieryjnych w tym szczególnie minowych.

Zadania:

- rozpoznanie inżynieryjne przeciwnika i terenu;
- przygotowanie i utrzymanie dróg podejścia ; w czasie natarcia;
- wykonywanie i utrzymanie przejść w zaporach inżynieryjnych;
- urządzenie i utrzymanie przepraw przez przeszkody wodne;
- budowa i utrzymanie zapór podczas odpierania kontrataków, osłony luk i skrzydeł oraz umacniania opanowanych rubieży;
- budowa obiektów fortyfikacyjnych;
- wydobywanie i oczyszczanie wody oraz urządzenie punktów zaopatrzenia w wodę;
- przedsięwzięcie inżynieryjne w zakresie maskowania wojsk i obiektów oraz związane z likwidacją skutków uderzeń broni masowego rażenia.

3. Etapy i sposoby realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego dywizji i pułku w natarciu .....

3.1. Sposoby realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego dywizji i pułku w natarciu .....

3.1.1. Rozpoznanie inżynieryjne terenu i przeciwnika ..... 5.

Rozpoznanie inżynieryjne jest podstawowym zadaniem zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia oraz jednym z ważniejszych elementów systemu ogólnowojskowego rozpoznania naziemnego.

Celem jego jest zdobywanie informacji inżynieryjnych o przeciwniku i terenie zajmowanym przez wojska własne oraz w pasie natarcia

Po stronie własnej prowadzi się rozpoznanie inżynieryjne w celu stworzenia jak najlepszych warunków do rozmieszczenia wojsk oraz

wyjścia na rubież ataku.

W tym zakresie rozpoznanie powinno ustalić:

- stopień zaminowania rejonów rozmieszczenia wojsk oraz potrzeby w siłach i środkach do ich rozminowania;
- charakter przeszkód wodnych i innych przeszkód naturalnych oraz umożliwić ich pokonanie;
- stan dróg i mostów oraz możliwości urządzania dróg na przełaj;
- warunki maskowania i ochrony wojsk;
- możliwości wykorzystania maszyn inżynieryjnych do prac oraz materiałów miejscowych do realizacji zadań.

Rozpoznanie inżynieryjne przeciwnika i terenu w pasie natarcia dywizji /pułku/ powinno ustalić i wykryć:

- możliwości przekraczania terenu przez sprzęt bojowy, środki transportu;
- rozmieszczenie i charakter zapór oraz przygotowywanych przez przeciwnika niszcze;
- przedsięwzięcia przeciwnika w zakresie rozbudowy fortyfikacyjnej rejonów, rubieży, pozycji itp.;
- skład wyposażenia i możliwości działania wojsk inżynieryjnych przeciwnika;
- charakter przeszkód wodnych i możliwości ich pokonania;
- ochronne i maskujące właściwości terenu;
- zasoby materiałów miejscowych i źródeł wody oraz możliwości ich wykorzystania;

Rozpoznanie inżynieryjne w natarciu prowadzi się przez obserwację, podsłuch, fotografowanie, wypad, zasadzkę, analizę i badania, a także innymi sposobami /np. rozmowy z ludnością cywilną, przesłuchania jeńców, zbiegów itp./.

Rozpoznanie inżynieryjne prowadzą elementy rozpoznania inżynieryjnego tworzone z pododdziałów wojsk inżynieryjnych: /etatowych i nieetatowych/. Są to:

IPO, IPF, IPR, SiPR, IOPR, IGW, IPPR.

3.1.2. Pokonanie zapór inżynieryjnych ..... 10'

W okresie przygotowania i prowadzenia natarcia dywizja i pułk narażone są na stałe zagrożenie minowaniem zdalnym przy pomocy systemów zdalnego minowania znajdujących się na wyposażeniu czołowych armii świata. Celem zabezpieczenia wojskom swobody ruchu i manewru w terenie oraz uniknięcia zniszczeń sprzętu i **porażenia ludzi realizuje** się szereg różnorodnych przedsięwzięć do których zalicza się:

- stałe rozpoznanie i pokonywanie zapór we własnym zakresie w rejonie w czasie przegrupowania, przełamywania, odpierania kontrataków;
- szczególna uwaga musi być poświęcona drogom, cieśninom, przeprawom, a także odpowiednim fazom natarcia;
- obchodzi się zapory lub wykonuje w nich przejścia zazwyczaj wzdłuż osi marszu /działania/ sposobem wybuchowym, trałami, ładunkami wydłużonymi i przyczepnymi urządzeniami spycharkowymi.

Przed przednim skrajem obrony przejścia wykonuje się we własnych i przeciwnika polach minowych.

W zaporach minowych przeciwnika wykonuje się na przednim skraju z reguły jedno przejście na każdy atakujący pluton. Jeśli wykonuje się atak pieszy to wykonuje się ścieżki dla piechoty, a następnie poszerza się jedno na kp. I rzutu celem przepuszczenia pojazdów bojowych.

Jeśli atakuje się przeciwnika w ugrupowaniu przedbojowym wykonuje się 2-3 przejścia na batalion w celu przepuszczenia pojazdów bojowych.

Jeśli czołgi wyposażone są w trały i możliwe jest ich użycie ze względu na teren i inne warunki wykonuje się 1-2 przejścia n

na atakującą kompanię celem przepuszczenia pojazdów bojowych bez trałów.

Drużyna saperów pełni służby porządkowo-obronną na 2 przejściach sąsiednich; która wykonuje szereg odpowiedzialnych przedsięwzięć.

Podaję przykład negatywny pokonywania przejść z ćwiczeń w 1980 roku na poligonie Czerwony Bór.

Po przejściu pierwszorzutowych batalionów przejścia zamyka się pozostawiając tylko na głównych drogach pułkowych i dywizyjnych poszerzone i ogrodzone.

Wyświetlamie diapozytywy i omawiam sposoby wykonywania przejść w polach minowych.

W głębi obrony przeciwnika na każdą atakującą kompanię wykonuje się jedno przejście.

Szerokość przejść: na przednim skraju 6-8 m w głębi obrony minimum 4 m, na drogach 10 m. Przejścia wykonane przy pomocy ŁWD i trałów po przejściu plutonów pierwszorzutowych są sprawdzane przez saperów i poszerzane.

Ręczny sposób wykonywania przejść z użyciem ładunków MW jest stosowany wówczas gdy inny sposób jest niemożliwy lub niecelowy. Jest on podstawowym sposobem dla grup rozpoznawczo-torujących kompanii /baterii/.

Przeszkody naturalne, i fortyfikacyjne pokonuje się przy pomocy mostów towarzyszących, urządzeń spycharkowo-czołgowych siłami grupy torującej z reguły wykonuje się jedno przejście na batalion.

Podaj możliwości wykonania przejść na szczeblu dywizji i pułku.

3.1.3. Przygotowanie i utrzymanie dróg ..... 5'

Drogi zapewniają ruch i manewr. Jako zasadę wykorzystuje się istniejącą sieć dróg. Tozpoznanie dróg od rejonu wyjściowego do rubieży rozwinięcia w kolumny kompanijne zajmują się grupy rekonesansowe z dywizji i pułków pierwszego rzutu w tym elementy rozpoznania inżynieryjnego.

Pododdziały wojsk inżynieryjnych wyznaczone do przygotowania i utrzymania dróg prowadzą rozpoznanie we własnym zakresie związane z redukcją stojących przed nimi zadań. Mogą być do tego celu wykorzystane śmigłowce. W wypadku zapór i zniszczeń na drogach muszą być przygotowane objazdy.

Od rejonu wyjściowego do rubieży rozwinięcia w kolumny batalionowe przygotowuje się 1-2 drogi na pułk i 1-2 dywizyjne z wykorzystaniem pułkowych i 1-2 zapasowe.

Do rubieży przejść we własnych zaporach minowych urządza się drogi na przełaj.

Drogi rokadowe przygotowuje się na rubieży rozwinięcia w kolumny batalionowe, kompanijne oraz wzdłuż naturalnych rubieży i przeszkód wodnych.

Kierunki ruchu od rubieży ataku do przejść w zaporach oznakowują pododdziały saperów wykonujące przejścia.

W toku natarcia przygotowuje się i utrzymuje 1 drogę dofrontową na pułk i 1-2 na dywizję oraz wybiera się 1-2 drogi zapasowe.

Na rubieżach rozwinięcia wojsk i przy przeszkodach wodnych przygotowuje się drogi rokadowe.

Drogi utrzymują OZR pułku i dywizji.

3.1.4. Wydobywanie i oczyszczanie wody ..... 5'

Pułk na dobę walki potrzebuje około 30 m^3 wody do celów gospodarczych i technicznych, batalion $2-3,5\text{ m}^3$, kpz $0,8-1,4\text{ m}^3$, żołnierz 10-14 litrów.

Pułk zaopatruje się w wodę z istniejących źródeł w przypadku niemożności korzystania z istniejących źródeł, organizuje punkty wydobywania i oczyszczania wody wykorzystując studnie SR-7 i filtry FPW-30 znajdujące się w kompaniach i FPW-300 w batalionach i kompaniach zaopatrzenia.

W dywizji znajdują się dwie stacje filtrów FSW-8000, jedna w ktech/bsap i jedna w tyłach dywizji.

3.2. Etapy realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego dywizji i pułku w natarciu.

3.2.1. Rozbudowa inżynieryjna rejonu wyjściowego ..... 5'

Celem ochrony wojsk i sprzętu rejonu powinny być rozbudowanie pod względem inżynieryjnym. Przewiduje się w tym zakresie trzy warianty w zależności od zagrożenia:

- I - jak pas obrony dywizji;
- II - dwie pozycje obrony
- III - jedna pozycja obrony.

Rozbudowa inżynieryjna rejonu obejmuje:

- rozpoznanie inżynieryjne rejonu;
- rozminowanie terenu;
- rozbudowę fortyfikacyjną;
- przygotowanie dróg;
- inżynieryjne prace maskownicze;
- wydobywanie i oczyszczanie wody;
- budowę zapór inżynieryjnych i przygotowanie niszczeń.

Omawiamy zakres poszczególnych zadań i ich wykonawców.

3.2.2. Zabezpieczenie inżynieryjne przegrupowania dywizji i pułku na wubież ataku ..... 5'

Ten etap obejmuje:

- rozpoznanie dróg,
- przygotowanie i utrzymanie systemu dróg wewnątrz rejonu i dróg i podejścia i rozwinięcia;
- urządzenie przepraw przez przeszkody wodne.

3.2.3. Zabezpieczenie inżynieryjne przełamania przedniego skraj obrony przeciwnika ..... 5'

Ten etap obejmuje:

- wykonanie przejść w zaporach, ich sprawdzenie, oznakowanie i utrzymanie /poszerzanie i zamykanie/;

3.2.4. Zabezpieczenie inżynieryjne odparcia kontrataku przeciwnika. 5

Ten etap obejmuje:

- rozpoznanie inżynieryjne rubieży odparcia kontrataku;
- ustawienie zapór inżynieryjnych;
- przygotowanie i utrzymanie dróg manewru;
- rozbudowa fortyfikacyjna rubieży odparcia kontrataku.

Omawiam realizację poszczególnych zadań siłami pułku i dywizji.

3.2.5. Zabezpieczenie inżynieryjne wprowadzenia do walki drugiego rzutu dywizji i pułku ..... 5'

W tym etapie realizuje się:

- rozpoznanie inżynieryjne rubieży wprowadzenia;
- wykonania przejść w zaporach inżynieryjnych ;
- przygotowanie i utrzymanie dróg;
- osłona zaporami zagrożonych skrzydła.

Omawiam poszczególne zagadnienia.

4. Zabezpieczenia inżynieryjne forsowania przeszkód wodnych przez dywizję i pułk ..... 20'

Zabezpieczenie inżynieryjne forsowania przeszkód wodnych z marszu obejmuje:

- rozpoznanie przeszkody wodnej i dróg podejścia rejonów rozmieszczenia wojsk zapór inżynieryjnych i obrony przeciwnika;
- wykonanie przejść w zaporach inżynieryjnych w wodzie i na brzegach;
- przygotowanie dróg i rejonów wyjściowych do forsowania;
- urządzenie, utrzymanie i maskowanie przepraw;
- organizację służby porządkowo-ochronnej i ratunkowo-ewakuacyjnej;
- ochronę przepraw przed minami pływającymi, napalmem oraz działaniami dywersyjnymi.

Rodzaje przepraw:

- desantowe /BWP, saperskie/;
- promowe /2 typy/;
- mostowe; /z parków, stałe, mosty towarzyszące/;
- czołgów pod wodą;
- w bród;
- w pław;
- po lodzie.

Omawiam zakres możliwości urządzania przepraw przez pułk i dywizję głównych i zapasowych.

Omawiam możliwości dywizyjnych pododdziałów przeprawowych, wyświetlam diapozytywy, Omawiam manewr przeprawami taktyczny i techniczny.

Omawiam kolejność urządzania przepraw. Skład służby porządkowo-ochronnej:

- komendant odcinka forsowania;
- komendanci dróg;
- komendanci przepraw i jego pomocnicy;
- punkty kontrolne;
- posterunki porządkowo-ochronne;
- posterunki regulacji ruchu.

Ponadto:

Dowódcy osad /załóg/, grupa ratunkowo-ewakuacyjna, czaty wodne.

5. Organizacja zabezpieczenia inżynieryjnego dywizji i pułku w natarciu ..... 5'

Za organizację zabezpieczenia inżynieryjnego odpowiedzialność ponosi dowódca dywizji /pułku/ a organizatorem jest szef saperów dywizji /pułku/.

Organizacja zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia dywizji /pułku/ obejmuje:

- określenie celów i zadań zabezpieczenia inżynieryjnego;
- ustalenia ugrupowania wojsk inżynieryjnych;
- opracowania planu zabezpieczenia inżynieryjnego /dywizji/;

- opracowania zarządzeń bojowych i zarządzeń zabezpieczenia inżynieryjnego;
- postawienie zadania;
- zorganizowanie współdziałania;
- dowodzenie.

Część końcowa ..... 5'

Podsumowuję wykład i jego najistotniejsze kwestie, odpowiadam na pytania.

OPRACOWAŁ:

płk Marian BEDNARZ

Wydrukowano w 1 egz.

Egz.nr 1 - Bibl.N.DZS

Wyk. płk M. BEDNARZ

Tel. 13-449

DRUK EB/19.12.91 r.

Nr ks.masz.Pf 17/Inż.

- opracowania z zakresu polityki i gospodarki społecznej i in.
- nietytułowe;
- postawienie sprawy;
- zorganizowanie wdrożenia;
- dozwolenie.

Czasu kopcowo .....

Podsumowuje wykład i jego najistotniejsze kwestie, odpowiadając na pytania.

OPRACOWAŁ:

dr Marian BERNARD

Wydrukowano w 1 egz.
 Egz. nr 1 - Bibliot. N. Owid
 Wsk. Dł. N. Owid
 Tel. 13-440
 DRUK ERVIO. 13.01.6.
 Nr kat. masz. 01.17.11.11.

